

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 217/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. S., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 159/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. S. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2008 doručená sťažnosť V. S., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 159/05.

Sťažovateľ uviedol, že 17. októbra 2005 podal okresnému súdu proti Bytovému družstvu so sídlom v T. žalobu o zaplatenie sumy 2 544 Sk s príslušenstvom, pričom túto žalobu rozšíril podaním z 26. januára 2006. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 29 C 159/05 nekonal, a preto 25. marca 2008 podal predsedovi tamojšieho súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Predseda okresného súdu reagoval na sťažnosť listom sp. zn. Spr 2439/08 z 2. apríla 2008. Podľa názoru sťažovateľa vec nie je ani skutkovo, ani právne zložitá a aj napriek tomu nebola dosiaľ právoplatne ukončená, čo u neho prehlbuje stav právnej neistoty.

Na základe toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 159/05 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk.

Odvolačujúc sa na nepriaznivú životnú situáciu sťažovateľ žiadal, aby mu v konaní pred ústavným súdom bol ustanovený právny zástupca.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že 17. októbra 2005 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa o zaplatenie sumy 2 544 Sk s príslušenstvom. Listom z 26. januára 2006 sťažovateľ *„podal návrh na rozšírenie podaného návrhu zo dňa 17. 10. 2005“*.

Keďže podľa názoru sťažovateľa okresný súd vo veci nekonal, 25. marca 2008 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na priesťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 159/05. Na sťažnosť reagoval predseda tamojšieho súdu listom sp. zn. Spr 2439/08 z 2. apríla 2008, v ktorom okrem iného uviedol, že uznesením okresného súdu z 31. marca 2008 bol sťažovateľ vyzvaný na odstránenie nedostatkov podania, pričom zároveň dodal, že vec bude *„pravidelne sledovať až do jej právoplatného skončenia“*.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priesťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd v prípadoch namietaného porušenia základných práv v dôsledku zbytočných prietahov v konaní zapríčinených všeobecným súdom skúma, či sťažovateľ využil právne prostriedky, ktoré mu na ochranu jeho práv do 31. marca 2005 vrátane poskytoval zákon Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov v ustanoveniach § 17 a nasl., a od 1. apríla 2005 poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) v ustanoveniach § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že účinne využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo že sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde) [obdobne napr. III. ÚS 197/05, III. ÚS 13/06].

Účinnosť spomínaného právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní (§ 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch) potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ v konaní, ktoré trvá od 17. októbra 2005, podal 25. marca 2008 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú predseda tamojšieho súdu reagoval listom sp. zn. Spr 2439/08 z 2. apríla 2008. Predseda súdu v liste okrem iného sťažovateľa ubezpečil, že veci bude venovať patričnú pozornosť až do jej právoplatného skončenia. Následne sťažovateľ 12. júna 2008 doručil ústavnému súdu sťažnosť pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 159/05. Podľa názoru ústavného súdu využitie uvedeného právneho prostriedku v lehote, ktorá uplynula od reakcie predsedu okresného súdu na jeho sťažnosť do podania ústavnej sťažnosti, nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu. Ústavný súd zastáva stanovisko, že predmetná sťažnosť bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľa iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom v napadnutom konaní (obdobne napr. IV. ÚS 48/04, II. ÚS 101/06, III. ÚS 137/07).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnený podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ňou sledovaný cieľ, ani k záveru, že napriek jeho využitiu predseda okresného súdu primerane nereagoval a nevyužil príležitosť, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu. V súvislosti s uvedeným však ústavný súd poznamenáva, že pokračujúca nečinnosť okresného súdu by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť.

Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júla 2008